

Innhold:

- Markvandring – høsting av rødkløver
- Behandling av halm og stubb fra dekkvekst i gjenleggene
- Høsting av rødkløver

Frønytt nr 16 mangler

Vi har gått litt i surr med nummerering av Frønytt, det ble hoppet over nr 16. Det vil si nr 16 ble nummerert som nummer 17. Beklager.

Markvandring – høsting av rødkløver

I NLR Viken inviteres det til markvandring mandag 23. august kl. 10.00. Vi samles i rødkløveren hos Ragnar Lensberg, Taranrødveien 15, Sem. Kartlenke til kløverfeltet: <https://kart.gulesider.no/m/BikPx>

I teksten lenger ned her i Frønytt har vi skrevet litt om nedsviing, skårlegging og direktehøsting av rødkløver, men vi har ikke mye erfaring hverken med skårlegging eller bruk av Beloukha til nedsviing. Da er det nyttig med en samling hvor vi kan diskutere hvordan vi best får høstet rødkløverfrø i år. Vi ser at det er mye frø i hodene, og det er tidlig modning, vi må lykkes å få frøet trygt på tørka, det er store verdier i rødkløverfrøenga!

Behandling av halm og stubb fra dekkvekst i gjenleggene

Høstbehandling i frøeng og gjødsling av frøeng og gjenlegg er tatt opp i de to foregående numrene av Frønytt. Her tar vi bare med det som gjelder halmbehandling i gjenleggene med dekkvekst.

Engsvingel

Dekkevsthalm kan kuttes uten at det går utover frøavlingen neste år med mindre gjenlegget er svakt eller det er særlig stor halmmengde av dekkveksten. Dersom det ikke stubbes lavt ved tresking, 10 cm eller lavere, er pussing av stubben aktuelt.

Strandsvingel

Vi har ikke norske forsøk med halmbehandling av dekkveksten ved gjenlegg til strandsvingelfrøeng. I dansk veiledning anbefales det å fjerne dekkveksthalm etter tresking av kornet. I svensk veiledning anbefales det å pusse ned stubb til 7-8 cm straks etter tresking av dekkvekst. Vår anbefaling blir da å fjerne dekkveksthalm og pusse ned stubben til 7-8 cm om det ikke er stubbet så lavt ved tresking.

Timotei

Dekkevsthalm kan kuttes uten at det går utover frøavlingen neste år med mindre gjenlegget er svakt eller det er særlig stor halmmengde av dekkveksten. Dersom det ikke stubbes lavt ved tresking, 10 cm eller lavere, er pussing av stubben aktuelt.

Raigras

Dekkevsthalm skal fjernes etter tresking av kornet og stubben pusses ned til under 10 cm.

Engkvein

Dekkevsthalmen skal fjernes etter tresking av kornet og stubben pusses ned til under 10 cm.

Hundegras

En har ikke forsøk som har undersøkt om dekkveksthalmen kan kuttes ved tresking uten at det går ut over frøavling i hundegras. Anbefaling er at dekkveksthalmen skal fjernes etter tresking av kornet og stubben pusses ned til under 10 cm.

Rødkløver

I gode gjenlegg med kraftige rødkløverplanter kan dekkveksthalmen kuttes. Om gjenlegget er svakt bør halmene fjernes straks etter tresking. Halmstubben bør ikke være over 8 cm, er den høyere bør det kjøres over med beitepusser eller halmsnitter.

Hvitkløver

Dekkevsthalmene fjernes straks etter tresking. Stubbhøyden skal være lav, er den høyere enn 10 cm bør den pusses ned etter tresking.

Høsting av rødkløver

I rødkløverengene er det mange fulle frøhoder i år, det er lovende. I tillegg ligger det an til å bli tidlig høsting, og en må ha planen klar for hvordan høstingen skal forberedes. Sist år, i 2020, ble det gitt dispensasjon for bruk av Spotlight Plus. Den fungerte ikke så godt og det er ikke søkt tillatelse for å bruke den i år.

I forsøkene sist år var det med forskjellige syrer, blant annet handelspreparatet Beloukha som består av pelargonsyre. Forsøkene viste at preparatene med pelargonsyre virket hurtig, men ikke like godt som Reglone/Retro. I år er det søkt og gitt dispensasjon for bruk av Beloukha for nedsviing av kløverfrøeng.

Fjoråret var tørt og varmt i september og mange lyktes også godt med skårlegging av rødkløverfrøenga.

Vi har tre alternativer i år:

- Treske direkte uten noen behandling før høsting
- Treske direkte etter nedsviing med Beloukha
- Skårlegging

Treske direkte uten behandling før høsting

Flere har lyktes godt med å treske når enga har avmodnet naturlig, er noe oppreist, og det er tørre forhold ved høsting. Best mulighet er det dersom eng i utgangspunktet hadde jevnt bestand om våren og ble vekstregulert slik at det er mindre masse som skal tørke opp om høsten. Vekstreguleringen kan være både mekanisk ved pussing og med Moddus M, eller en kombinasjon. Dersom enga i tillegg har visnet godt ned naturlig vil direkte tresking kunne gi et godt resultat. Vi ser at det er forholdsvis mye sopp på bladverket i flere enger slik at en kan forvente plantemassen blir redusert fram til høsting.

Bruk av Beloukha før tresking

Pelargonsyre svir bladverket forholdsvis bra, men en kan ikke regne med at stenglene blir så godt svidd at de er helt tørre før tresking. Forholdene ved nedsviing påvirker effekten av Beloukha mye.

For å lykkes er det viktig med gode forhold:

- Tørt vær
- Mye sol
- Minst minst 15 °C
- Tørre planter
- Behandle om morgen/formiddag når plantene har tørket opp
- Minimum 2 timer uten nedbør etter behandling

I tilleggsetikett er det gitt følgende krav ved behandling: 1,6 l Beloukha/daa, maksimalt to behandlinger. Det sprøytes ca 14 dager før forventet høsting, når 60 % av hodene er modne, med en væskemengde på 30-40 l/daa.

Antakelig er det mulig å få god effekt med lavere væskemengden dersom en er i stand til å få god dekning av plantene. Midlet svir bare akkurat der det treffer.

Prisen på Beloukha ligger antakelig på i overkant av kr 300/daa, tilsvarende 4-5 kg kløverfrø. De som velger å benytte dette midlet bør kontakte forretning i noe tid før det skal brukes, det er neppe inne i alle forretningene.

Skårlegging før tresking

I 2020 ble forholdsvis mye rødkløver skårlagt og resultatet var bra. Da var det også veldig god forhold slik at skåren tørket godt opp og det var lett å treske uten tap. Som vi skrev om i fjorårets artikkel i Frønytt om skårlegging er det gode resultater i Sverige med skårlegging. Artikkelen i Svensk Frøtidning 4/2020 <https://svenskraps.se/kunskap/pdf/02185.pdf> forteller om gode resultater både med bruk av skiveslåmaskin (butterfly) uten stengelbehandler og med «rapshogger». Antakelig gir sistnevnte litt mer skånsom behandling med knivbjelken og lager kanskje også en bedre skåre med tanke på opptørring. Pass på at bredde på skåre passer til skjærebordsbredden. Skåren bør ligge og tørke i 5 dager før tresking. Kanskje kan det være aktuelt å skårlegge deler av enga først og ikke hele arealet. Da risikerer en ikke å ha lagt ned på mer enn hva det er kapasitet til å treske uten for stor risiko for regn i skåren. En rødkløverskåre som er fuktet opp tørker seint opp.

Unngå tap av frø ved høsting

I år kan det være muligheter for store avlinger, da er det viktig å gjøre alt riktig så langt været tillater det. Nedsviing eller skårlegging er del av det, treskerinnstillinger og treskehastighet er andre viktige faktorer. Ikke tresk for rein vare, da kan mye frø gå ut. Erfaringsmessig er det svært vanskelig å vurdere om det er frø i det som kommer over soldkassen. Et godt modent rødkløverfrø er mørkt (fiolett) på farge og ikke lett å oppdage, og mye frø ligger inne i hamsen. I tillegg må en ikke kjøre for fort, frøtapet øker med kjøre hastighet.

Kanskje virker det litt rart at vi tar opp rødkløverhøsting så tidlig, men rødkløveren er treskeklar tidlig i år og for den som skal benytte Beloukha så bør det bestilles i god nok tid.

Frøavlsrådgivere:

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Viken	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissing	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860